

PARCHUS GOFFADWRIAETH,

NEU

Farwriad

AM

CADBEN DAVID RICHARDS,

Pregethwr yr Efengyl,

O SOLFACH,

Yr hwn a foddodd ar yr unfed dydd ar bymtheg o
Ragfyr, 1819;

YNGHYD A

CHADBEN LLEWELYN DAVIES,

O DREFDRAETH,

Yr hwn a foddodd y trydydd dydd o Dachwedd, yn
yr un flwyddyn.

GAN JOSIAH THOMAS JONES.

*Gwyn eu byd y meirw y rhai sydd yn marw yn yr
Arglwydd, o hyn allan, medd yr Ysbryd, fel y
gorphmysont oddiwrth eu llafur; a'u gweithredoedd
sydd yn eu canlyn hwynt.*—DAT. xiv. 13.

ABERDAR:

Argraffwyd gan J. T. Jones a'i Fab, Commercial-place.

1870.

Argraffwyd y tro cyntaf yn 1820

PARCHUS GOFFADWRIAETH, &c.

- 1 **M**AE rhagluniaeth ddoeth y nesoedd,
I'w gwel'd yn hynod yn ein plith,
Gweithio mae ryw bethau rhyfedd,
Nad ânt o'm cof tra ynof chwyth;
Clywed ydwyf am ei throion,
Ryw newyddion bob ryw ddydd,
Nes yn peri im' fod weithiau,
'N llawenhau ac weithiau'n brudd.
- 2 Trwm yw'r newydd glywaf heddy,
Gan deulu Iesu fach a mawr,
I fod un o'i hoff athrawon,
Gwedi gadael teulu'r llawr;
Cadben RICHARDS a'u gadawodd,
Nofiodd adre' i Seion fryn,
I blith myrdd rhagorach cwmni,
Nâg oedd ganddo'r ochr hyn.
- 3 Rhoddi'r cleddyf wnaeth ef heibio,
Cario'r palmwydd nawr y mae,
Canu'r anthem byth heb ffino,
Gydâ'r anllygredig rai;
Parch oedd iddo yn yr eglwys,
Pan oedd yma ar y llawr,
Parch fydd iddo eto i bara,
I oesoedd trag'wyddoldeb mawr.
- 4 O'r un yspryd oedd a Chaleb,
O'r un zèl dros eglwys Dduw,
A'r duwiolion aeth tu ag adref,
At y dyrfa hardd i fyw;
Hynod ydoedd am ddyrchafu,
Enw'r Iesu ddydd a nos,
'Rhwn fu'n dyodde'r loesau chwerwon,
Dan yr hoelion ar y gro's.
- 5 Yn mhob ardal fe gyhoeddai,
Faith drysorau'r 'fengyl lawn,

D'wedyd wnai am haeddiant Iesu,
 A'i anfeidrol ddwyfol Iawn ;
 I fod e'n ddigon i bechadur,
 Fentro 'i enaid arno'n llwyr,
 A byw'n dawl ar ei rinwedd,
 O'r boreu-ddydd hyd yr hwyr.

- 6 Arfer RICHARDS ydoedd teithio,
 Ar y mor fel ar y tir,
 'Nol ei alwad fe fu'n morio,
 Lawer o flynyddau hir ;
 Ond o'r diwedd daeth ei oriau,
 A'i wythnosau fyny'n llawn,
 Angeu ddaeth i'w ei gyfarfod,
 Ar y tdnau un prydnawn.
- 7 Hwyllo ydoedd ef o Fllffwrdd,
 Gael wynebu'r dyfroedd maith,
 Ond cyn iddo fynd yn nepell,
 Cwrddyd wnaeth â phen ei daith ;
 Gwynt a chwythodd yn ei erbyn,
 Methodd hwyllo mlaen yn hir,
 Gorfod troi yn ol drachefn,
 I gael ymgais am y tir.
- 8 Storom chwythodd yn fwy chwerw
 Môr a'i ddnau'n cadw stwr,
 Curo'r creigiau wnaeth y llestr,
 Nes b'ai'n ddarnau ar y dw'r ;
 Nid oedd dim ar y greadigaeth,
 Ro'i iddynt gysur o unrhyw,
 Ond yn unig cael adnabod,
 Fod o'i plaid yr Arglwydd Dduw.
- 9 Cadben RICHARDS a ofynai,
 "Mechgyn bach pa le mae'ch ffydd,
 A oes genych fodd i sefyll,
 Yn y farn yr olaf ddydd ;

Mae ein hamser ar dd'od fyny,
 Angeu ar ein tori lawr,
 Nid oes dim i'w wneuthor weithian,
 Ond boddloni'r drefn fawr.

- 10 Mae duwioldeb o fawr elw:
 Im' wrth farw yn y don,
 Nid oes dim ar y greadigaeth,
 A'i cyd-bwysa'r fynyd hon;
 Modd i'm cario yw duwioldeb.
 Adre'n dawel at fy Nuw,
 Modd i ganu gyda'r Iesu,
 A'i glodfori hefyd yw."
- 11 Naw o ddynion oedd y nifer,
 Aeth i'r dyfnder yn y fan,
 Heb un sail i ymobeithio,
 Dd'od oddi yno'n iach i'r lan;
 Ond rhagluniaeth ddoeth y nefoedd,
 Drefnodd gadw un yn fyw,
 Y tônau mawr a'i tallodd fyny,
 Rhyfedd yw daioni Duw.
- 12 Ar yr unfed dydd ar bymtheg,
 O fis Rhagfyr y bu hyn,
 Oedran Crist ein gwir lachawdwr,
 'Rhwn fu farw ar y bryn,
 Ydoedd deunaw cant o flwyddas,
 Tair ar bymtheg gydag un,
 Dyna'r hanes i chwi'n gywir,
 Fel y cefais i fy hun,
- 13 DAVID RICHARDS ti'n gadewaist,
 Yn y rhyfel ar y maes,
 Nerth a gaffo'n ninau'th ddilyu,
 Trwy ddiderfyn olud gras.
 Cledde'r ysbryd fo'n ein dwylo,
 Nerth i'w wilio oddiwrth Dduw,

Fel na byddo neb gelynion,
Feiddio'n drygu tra fo'm byw.

- 14 Ffarwel ro'ws i'w anwyl briod,
Ei gadael wnaeth yn hyn o fyd,
Gadael plant ei ymysgaroedd,
A'i berth'nasau oll i gyd;
Ffrynd i'r gweddwon ydyw'r Iesu,
Tad yr holl amddifaid yw,
Dyro'u meithrin oll i fyny,
A'u cynyddu ar gynydd Duw.
- 15 Rho i'w briod gael dy'nabod,
Iddi'n ffyddlon dirion Dad,
Dyro heddwch yn ei mynwes,
Trwy rinweddau maith y gwa'd;
Nerth i wrthod pob eilunod,
Congc'ro pechod o bob rhyw,
Fel b'o iddi gael ei gwmp'ni,
Mewn gwell ardal gyda Duw.
- 16 Daeth ei gorph i'r lan o'r tonau,
Rho'wd i orwedd yn y pridd,
Erys yno'n ddigon tawel,
Hyd yr adgyfodiad ddydd;
Caiff ei godi'n hardd pryd hyny,
Wrth yr alwad gan ei Dduw,
Corph ac enaid gaiff ymuno,
Gael d'od adre' ato i fyw.
- 17 Byth ni chlywir mwy mo hono,
'N bloeddio geiriau'r fengyl lân,
Mewn un ardal nag un porthladd,
Fel y clywyd ef o'r bla'n;
Draw yn Ngwerddon ac yn Lloegr,
'Nol ei arfer byddai ef,
Yn perswadio pechaduriaid,
Droi eu gwyneb tu a'r nef.

- 18 Llawer heddyw sy'n galaru,
 Ar ei ol wrth gofio'r awr,
 Ca'dd ei enaid fyned adre',
 'R'aeth ei gorff i'r dyfnder lawr;
 Hiraeth fyddo yn ein calou,
 Yn fwy cyson ddydd a nos,
 Am gael 'nabod rhan yn Iesu,
 'Rhwn ddyoddefodd angau lo's.
- 19 Arglwydd dere yn dy awdurdod,
 Cong'r'a bechod oll yn llwyr,
 A llewyrched dy oleuni,
 Yn fwy tanbaid yn yr hwyr;
 Traed y cloffion gaffo'u gwella,
 Rhwymau'r caethion fyn'd yn rhydd,
 Rhai sy'n rhodio mewn tywyllwch,
 Ddelo i weled goleu'r dydd.
- 20 Dy efengyl gaffo'i llwyddo,
 Ar y mor fel ar y tir,
 Cyfod eto ryw rai fyny
 I gyhoeddi'th eiriau pur;
 Ysbryd gweddi ddelo'n union,
 At y dynion sydd yn byw,
 Yn ddi-fater am eu cyflwr,
 Myn'd tua'r farn heb 'nabod Duw.
- 21 Dyro iddynt gyfranogi,
 O fendithion Canaan wlad,
 'Nabod rhan yn haeddiant Iesu,
 'Nabod craig o dan eu tra'd.
 Pob rhyw ieithoedd ddelo i'th 'nabod,
 A'th addoli o un fryd,
 Fel bo'th enw yn benmoliant,
 Trwy deyrnasoedd maith y byd.
- 22 Rwy'n dych'mygu gwela'i heddy',
 Cadben RICHARDS yn y ne',
 Cadben DAVIES yn ei ymyl,

- Cadben WILLIAMS gydâg e';
 Yn cyd seinio'r nefol anthem,
 Am yr uwchaf iddo ef,
 'Rhwn a'u cofiodd cyn bod amser;
 Ac a'u dygodd adre' i'r nef,
- 23 Goleuadau oeddent yma,
 Nes i'w gyrfa dd'od i ben,
 Oddi ar y tònau'r aethant adref,
 I drigfanau'r nefoedd wen;
 'Rhwn sy â'i ffyrdd ef yn y moroedd,
 A'i lwybrau yn y dyfroedd mawr,
 Dangos wnaeth ei ddwyfol allu,
 Trwy beru angeu tori law..
- 24 Dau o honynt hwyliodd allan,
 O dref Milfiwrdd 'run prydawn,
 'Nol bod yno yn pregethu,
 Gydâ'u gily'n ddiwyd iawn;
 Siglo dwylo wnaent yn llawen,
 Wrth wyuebu'r dyfnder mawr,
 Ond y storom gref a'u chwythodd,
 Oll i eigion môr i lawr.
- 25 Ar y trydydd dydd o Dachwedd,
 Ar *goast* Gwerddon yn y nos,
 Cabden DAVIES ga'dd ei golli,
 Trwy i'r gwyntoedd chwythu'n gro's;
 Methodd landio i diroedd Gwerddon,
 Croesi'r afon wnaeth i dref,
 Canoeodd heddy' sy'n galaru,
 Achos colli gwm'ni ef.
- 26 Gwr defnyddiol, doeth, a duwiol,
 Gwr profiadol ydoedd ef,
 'Roedd sancteiddrwydd arno i weled
 Yn mhob porthladd, gwlad, a thref;
 Colled mawr i'r Bibl Gymdeithas,

- A'r Genadaeth yn mhob lle,
 Colled misol cyrddau gweddi,
 Ydoedd colli gwm'n i e'.
- 27 Hoff oedd ganddo gyfrinachu,
 A phob rhai f'ai'n caru Duw,
 O ba enw bynag fyddent,
 Gyda'r cyfryw'r oedd am fyw;
 Ond mae heddyw yn mhlith cwmpeini,
 Can mil gwell nag ar y llawr,
 Heb un llygredd byth i'w fino,
 A'i ddwyn i anghofio'i Arglwydd mawr.
- 28 Nerth a gaffo'i holl berth'nasau,
 Deithio'i lwybrau tra b'ont byw,
 Eu dymuniad fyddo'n wastad,
 Fyw er clod t enw Duw;
 Meistress DAVIES paid ag wylo,
 Dyro heibio'th alar nawr,
 Cais feddiannu gwell trysorau,
 Nag sydd ar y ddaear lawr.
- 29 Chwithau, forwyr, cawsoch gollod,
 Golli'r fath Gadbeniaid hardd
 Rhai fu'n byw wrth fodd yr Iesu,
 'Rhwn fu'n chwysu yu yr ardd;
 O hyn ullan cym'rwech rybudd,
 Cyn anturio i hwylio i ma's,
 Fyn'd yn eon at yr orsedd,
 Geisio cadwedigol ras
- 30 Mae'r un Duw a'u daliodd hwythau,
 Yn ei winllan ddyddiau maith,
 'N ddigon abal i'n dal ninnau,
 A'n dwyn adre' i ben ein taith;
 Gael cyd-wleda ar fyuydd Seion,
 Gyda'r Oen tu fewn i'r llen,
 A'i glodfori byth heb dewi,
 Rho'f yn awr y gair Amen.